

Lausunto

22.04.2022

Asia: VN/5716/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi tuloverokertomuksen sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ KIRJANPITOLAIN JA TILINTARKASTUSLAIN 3 LUVUN MUUTTAMISESTA SEKÄ (VALTIONEUUVOSTON ASETUKSESTA TULOVEROKERTOMUKSEN SISÄLLÖSTÄ)

Lausuntopyyntö 11.3.2022 (VN/5716/2022)

Ammattilintarkastajat - Yrkesrevisorer r.y. kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ko. lakiesityksestä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kannatamme direktiivin edellyttämän tuloverokertomukseen liittyvän vähimmäissäätelyn implementointia Suomen lakiin, mutta emme kannata:

- 1) tilintarkastuslain 3 luvun 5b § säännösten lisäämistä esitetystä muodossa
- 2) pakollista tilinpäätöstietojen digitaalisen ilmoittamisen ulottamista keskisuurille tai suurille yrityksille
- 3) pakollista tilinpäätöstietojen digitaalisen ilmoittamisen ulottamista säätiöille.

Perustelut:

1) TTL muutos: Tilintarkastuskertomus ei ole oikea paikka tai tapa lisätä yleisön (public interest) tietoisuutta raportointivelvoitteiden soveltamisalasta ja niiden noudattamisesta vain erittäin suurten yritysten tai konsernien tuloverokertomusta koskevista velvoitteista, joten ko. pykälään 5b tulee lisätä kokorajat (liikevaihto yli 750 M€ jne.) niille yrityksille ja yhteisöille, joiden tilintarkastuskertomuksia annettava tieto koskee (tai vaihtoehtoisesti säädöksen perusteella velvoittaa tilintarkastajaa tarkastamaan, onko ko. yritys raportointivelvollinen vai ei).

Nyt esitetystä muodosta kaikkien tilintarkastuksen kohteena olevien yritysten ja muiden yhteisöjen sekä säätiöiden tilintarkastuskertomuksissa olisi pakollista ottaa kantaa vaatimukseen (lausuntona kuitenkin vain, että tätä velvoitetta ei ole), joka koskee vain noin 50 yrityksen tilintarkastuksia. Tämä jos mikään on kohtuutonta ja on omiaan lisäämään hallinnollista taakkaa. (vuosittain PRH:n tilastojen perusteella annetaan noin 120.000 tilintarkastuskertomusta).

Myös esityksen mukainen ehdotus ilmoittaa mahdollisesta puutteellisuudesta (esityksen mukaan erillisraportointi PRH:lle "tulee ilmoittaa tilintarkastuskertomuksensa erikseen PRH:lle tiedoksi") poikkeaa niistä yleisistä periaatteista tilintarkastusraportoinnissa, joiden mukaan lainvastainen menettely johtaa huomautuksen antamiseen tilintarkastuskertomuksessa osana hallinnon tarkastusta.

2) Kuten lakiesityksestä käy ilmi, digitaaliseen ilmoittamiseen (sähköiseen tilintarkastusmerkintään/sähköiseen tilintarkastuskertomukseen jne.) ei ole vielä olemassa riittäviä tarvittavia ohjelmistoja tai teknisiä välineitä, joten esitystä ollaan tekemässä puutteellisin tiedoin. Myöskään mitään todellista vaikutusarviointia siitä, miten yritykset tällä hetkellä toimivat ja mikä on eri aloilla toimivien erikokoisten yritysten digitalisoinnin todellinen aste, ei ole käytettävissä tai ainakaan sitä ei ole sisällytetty esitykseen. Toteamus "Käytännössä suurten ja keskisuurten yritysten kirjanpito hoidetaan sähköisesti, joten tilinpäätöksen digitaalisesta rekisteröinnistä ei odoteta merkittävää lisätyötä yrityksille" ei ole riittävää vaikutusarviointia.

Saamiemme tietojen mukaan tällä hetkellä käytettävä XBRL-taksonomia voi myös kadottaa informaatiota, joka on nyt saatavilla tilinpäätösten liitetiedoista. Siten tämän digitaalinen ilmoittaminen saattaa jopa heikentää tilinpäätösten luotettavuutta.

Vaikka lakiesityksessä puhutaan yrityksistä, joiden liikevaihto on 40 M€, taseen loppusumma on 20 M€ ja henkilöstön määrä on 250, niin lakiesitys koskee jo huomattavasti pienempiä yrityksiä, joiden liikevaihto ylittää 12 M€ taseen loppusumman samanaikaisesti ylittäessä 6 M€ ja ne olisivat siten pakotettuja tähän digitaaliseen ilmoittamiseen.

Suomen kaikista yrityksistä noin 4.000 kpl kuuluu edellä todettuun kategoriaan näistä noin 700 ollessa nk. suuryrityksiä. Käsityksemme mukaan Suomessa toimivista KPL:n määritelmän mukaisista suuryrityksistä valtaosa on todellisuudessa melko pieniä, jos tarkastellaan liikevaihtoa ja taseen

loppusummaa (valitettavasti tilastoista ei saa kerättyä tietoja kuin henkilöstömäärän perusteella), joten tämä digitaalinen pakottava ilmoittaminen tulisi joka tapauksessa rajata ainoastaan nk. listayhtiöihin (päälistan yhtiöt) koosta riippumatta, koska niihin kohdistuu selkeästi suurempi yleinen etu ja intressi. Vapaaehtoisesti toki myös sellaiset suuryritykset, jotka eivät ole listattuja, mutta jotka toimivat kuten listayhtiöt noudattaen muun muassa IFRS-tilinpäätössääntöksiä voivat halutessaan ilmoittaa tilinpäätöstietonsa digitaalisesti.

Esityksen mukaan lain pakottavuus johtaisi ohjelmistotoimittajien kiinnostuksen lisääntymiseen kyseisten ohjelmistojen rakentamiseen. Käsityksemme mukaan se samalla johtaa siihen, että hinnoittelussa tätä joukkoa pienempiä yrityksiä kohdeltaisiin mahdollisesti epäoikeudenmukaisesti ”pakon edessä”.

Mielestämme sääntelyn tulee olla ainoastaan salliva eikä pakottava muiden kuin listayhtiöiden osalta.

3) Säätiöidenkään osalta ei esityksessä ole lainkaan vaikutusarviota.

Digitaalisen ilmoittamiseen haasteet koskevat erityisesti pieniä säätiöitä, jotka useassa tapauksessa hoitavat taloushallintonsa vielä ”paperilla”. Vaikutuksia on erittäin vaikeaa arvioida, koska tätä ei ole selvitetty. Kustannusvaikutuksista voi tulla pienille säätiöille kohtuuton rasite eikä pakollisuus ainakaan vähennä hallinnollista taakkaa. Lisäksi säätiöiden, erityisesti pienten säätiöiden esitetty kohtelu on yritysmuotojen tasavertaisen kohtelun vastaista; vrt. esityksen kohta ”Suhde perustuslakiin”.

Esityksen mukaan julkinen valvonta korostuu säätiöissä ja toimivien säätiöiden määrän ollessa noin 2.700 kpl vuosiselvityksistä voidaan tarkastaa vain pieni osa muutoin kun muotoseikkojen osalta, jos ne eivät olisi digimuodossa. Koska kaikki säätiöt ovat kuitenkin tilintarkastuksen kohteena ja siten, että jopa pienempiin säätiöihin kohdistuvat samat velvoitteet niin tilintarkastuksessa kun raportoinnissa PRH:n säätiövalvontaan, säätiöiden tilinpäätösinformaatiota voidaan lähtökohtaisesti pitää jo nyky muodossa luotettavana. Ei ole siten tarvetta lisätä toista ”järjestelmää”, jonka kustannukset hyvin todennäköisesti olisivat kohtuuttomat säätiökentän hajanaisuuden ja erilaisten toimijoiden takia.

Käsityksemme mukaan pienissä säätiöissä voi olla toiminnan tarkoituksena esimerkiksi lasten- ja nuorten hyvinvointiin ja harrastustoimintaan liittyviä toimintoja, joita hoidetaan ilman voiton tavoittelua niukoilla rahavaroilla. Tällaisissa tapauksissa hallinnollisen taakan ja kustannusten lisääminen on suoraan pois lapsille ja nuorille tarkoitettusta toiminnasta. Lisäksi pienien ja keski suurten säätiöiden joukossa on lukuisia nk. suku- ja perhesäätiöitä, joiden kohdalla likviditeetti ei riitä lisäkuluihin, mutta myöskään säätiön purkaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Näiden tilanteiden osalta lakiin suunniteltu PRH:lta saatava erillinen lupa poiketa suunnitellusta sääntelystä,

ei ole riittävä takaamaan ko. säätiöiden toimintaedellytyksiä ja se lisää turhaan myös PRH:n kustannuksia.

Mielestämme sääntelyn tulisi olla vain salliva eikä pakottava kaikkien säätiöiden osalta.

Helsingissä 22.4.2022

Ammattitilintarkastajat - Yrkesrevisorer r.y.

Timo Virkilä KHT

hallituksen puheenjohtaja

Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer r.y. on vuonna 1970 perustettu aatteellinen yhdistys, jonka tehtävänä on toimia ammatissa toimivien tilintarkastajien yhdyssiteenä ja ottaa kantaa ammatinharjoittamiseen liittyvään keskusteluun sekä ylläpitää ja kehittää hyvää tilintarkastustapaa. Yhdistyksen jäseninä ovat ammatissa toimivat KHT, JHT ja HT-tilintarkastajat koko Suomesta. Yhdistys järjestää myös koulutusta ja seminaareja jäsenilleen.

Virkilä Timo

Ammattitilintarkastajat - Yrkesrevisorer r.y.